

Ε.Π.(m)

Αριθμός 2419/2019**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ****ΤΜΗΜΑ Ε΄**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 12 Ιουνίου 2019, με την εξής σύνθεση: Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος, Μ. Σωτηροπούλου, Αγγ. Μίντζια, Σύμβουλοι, Δ. Βασιλειάδης, Δ. Πυργάκης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ε. Οικονόμου.

Για να δικάσει την από 18 Ιουνίου 2018 αίτηση:

των: 1. Σωματείου με την επωνυμία «Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία», που εδρεύει στην Αθήνα (Θεμιστοκλέους 80), 2. Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων Αιγαίου, που εδρεύει στην Άνω Σύρο, 3. Συλλόγου Εθελοντών Δασοπυροσβεστών Άνδρου, που εδρεύει στα Λειβάδια Άνδρου, 4. Κυνηγετικού Συλλόγου Άνδρου, που εδρεύει στη Χώρα Άνδρου, 5. Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με την επωνυμία «Κέντρο σύγχρονης Έρευνας και δράσης για την Άνδρο», που εδρεύει στην Άνδρο, 6. Αστικού Συνεταιρισμού Κοινωνικού Σκοπού Περιορισμένης Ευθύνης με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ΚοινΣΕπ Άνδρου» και με τον διακριτικό τίτλο «Andros ΚοινΣΕπ - ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.», που εδρεύει στην Άνδρο, 7. Ατομικής Επιχείρησης με την επωνυμία «Ανδρονίκη Μασέλου TREKKING ANDROS Υπηρεσίες διοργάνωσης Περιηγήσεων», που εδρεύει στην Άνδρο, 8. Ζαφειρίας Σορώτου του Γεωργίου, 9. Δημητρίου Βασιλικού του Θεοδώρου, 10. Αριάνας Μασέλου του Ευαγγέλου, κατοίκων Κορθίου Άνδρου, 11. Αυγουστή Νικολάου του Δημητρίου, κατοίκου Γαυρίου Άνδρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Δημήτριο Κρεμεζή (Α.Μ. 6031), που τον διόρισαν με πληρεξούσια και ο οποίος

κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεώς του, 12. Γεωργίου Παναγιώτη του Ανδρέα, 13. Εριέττας Παπαϊωάννου του Αντωνίου, κατοίκων Μπατσίου Άνδρου, οι οποίοι δεν παρέστησαν, 14. Νικολάου Χρηστίδη του Δημητρίου, κατοίκου Πιτροφού Άνδρου, 15. Κωστή Αλεξάνδρου του Χρήστου, κατοίκου Μεσαθουρίου Άνδρου, 16. Ιωάννη Ξανθού του Ανδρέα, κατοίκου Χώρας Άνδρου, 17. Ευαγγέλου Πισσία του Σταματίου, κατοίκου Απροβάτου Άνδρου, 18. Αλεξάνδρου Μαβή του Χαραλάμπους, κατοίκου Κατακαλαίων Άνδρου, 19. Ευγενίας Μπαφαλούκου του Μπόιντ, κατοίκου Αποικίων Άνδρου, 20. Κρυσταλλίας Ψαλίδα του Μιχαήλ, κατοίκου Άνω Γαυρίου Άνδρου, 21. Λαζάρου - Καρόλου Γιαγιάνη του Γεωργίου, 22. Αικατερίνης Κακαβελάκη του Χρήστου, κατοίκων Χώρας Άνδρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Δημήτριο Κρεμεζή, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεώς του, 23. Ηρακλή Γάβρα του Σωτηρίου, κατοίκου Κορθίου Άνδρου, ο οποίος δεν παρέστη, 24. Γεωργίου Ματζώρου του Βαλεντίνου, κατοίκου Γαυρίου Άνδρου, 25. Βασιλείου Κουρή του Γεωργίου, κατοίκου Απροβάτου Άνδρου, 26. Πηνελόπης Καλύβα του Θεοδώρου και 27. Βασιλείου Δραγάτη του Γεωργίου, κατοίκων Αποικίων Άνδρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Δημήτριο Κρεμεζή, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, **περί μη εμφανίσεώς του,**

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος παρέστη με την Αφεντία Ιωσηφίδου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά της παρεμβαίνουσας Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «GREEK WINDPOWER ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και με τον διακριτικό τίτλο «GREEK WINDPOWER A.E.», που εδρεύει στο Παλαιό Φάληρο Αττικής (Λ.

./.

Αμφιθέας 21), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Γεώργιο Γεραπετρίτη (Α.Μ. 2136 Δ.Σ. Πειραιώς), που τον διόρισε με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. οικ. 7613/5.4.2018 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Μ. Σωτηροπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της παρεμβαίνουσας εταιρείας και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψη της υπό κρίση αιτήσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το παράβολο (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής 22438237395809110006), ζητείται η ακύρωση της απόφασης οικ. 7613/5.4.2018 του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή και λειτουργία του Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στη θέση Φραγκάκι του Δήμου Άνδρου.

2. Επειδή, με έγγραφο κατατεθέν στις 3.6.2019, οι αιτούντες ζήτησαν την αναβολή εκδίκασης της υπόθεσης, επισυνάπτοντας το σχετικό παράβολο (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου 279636960959 0802 0077). Το αίτημα αναβολής απερρίφθη και το Δικαστήριο προχώρησε στην εκδίκαση της κρινόμενης αίτησης. Ενόψει τούτου, το ανωτέρω παράβολο πρέπει να επιστραφεί στους αιτούντες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 33 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), που προστέθηκε με το άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και ισχύει

όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 4465/2017 (Α' 47) (βλ. ΣτΕ 961/2019 κ.ά.).

3. Επειδή, παραδεκτώς παρεμβαίνει υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης η εταιρεία GREEK WIND POWER Α.Ε., η οποία αποτελεί το φορέα υλοποίησης του έργου.

4. Επειδή, το δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης υπογράφεται από δικηγόρο ως πληρεξούσιο των αιτούντων, εκ των οποίων οι υπ' αρ. 12, 13 και 23 [κατά σειρά αναφοράς στο δικόγραφο της αίτησης] δεν παρέστησαν στο ακροατήριο για να εγκρίνουν την άσκηση αυτής, ούτε προσκόμισαν συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας προς τον υπογράφοντα ή άλλο δικηγόρο. Ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 27 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), ως ισχύει, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί, ως προς τους αιτούντες υπ' αρ. 12, 13 και 23, ως απαράδεκτη.

5. Επειδή, το πρώτο αιτούν σωματείο [Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία] έχει ως καταστατικό σκοπό τη μελέτη και προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους. Η δεύτερη αιτούσα [αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα "Δίκτυο Οικολογικών Οργανώσεων Αιγαίου"] συνεστήθη με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του Αιγαίου και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων. Περαιτέρω, το τρίτο αιτούν [σωματείο "Σύλλογος Εθελοντών Δασοπυροσβεστών Άνδρου"] έχει ως σκοπό την προστασία της πανίδας, της χλωρίδας και των απειλούμενων ειδών της Άνδρου, το τέταρτο [σωματείο "Κυνηγετικός Σύλλογος Άνδρου"] έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η δε πέμπτη [αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία "Κέντρο Σύγχρονης Έρευνας και Δράσης για την Άνδρο"] και το έκτο των αιτούντων [νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου "Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας Άνδρου"] έχουν ως καταστατικούς σκοπούς την προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας στο νησί. Εξάλλου, η έβδομη αιτούσα είναι ατομική επιχείρηση με αντικείμενο

τη διοργάνωση περιπατητικών περιηγήσεων στην Άνδρο, πρέπει δε να θεωρηθεί ότι η αίτηση ασκείται όχι από την επιχείρηση αυτή, που στερείται νομικής προσωπικότητας, αλλά μόνον από το φυσικό πρόσωπο που αποτελεί το φορέα της, που έχει ασκήσει την αίτηση και ατομικώς, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού της παρεμβαίνουσας. Τέλος, οι λοιποί αιτούντες (φυσικά πρόσωπα, υπ' αρ. 8 έως 11, 14 έως 22 και 24 έως 27) είναι κάτοικοι του Δήμου Άνδρου. Υπό τα δεδομένα αυτά, όλοι οι αιτούντες, ισχυριζόμενοι ότι η προσβαλλόμενη απόφαση θέτει σε κίνδυνο το φυσικό περιβάλλον και τη σπάνια ορνιθοπανίδα της περιοχής και επιφέρει υποβάθμιση του περιβάλλοντος της νήσου της Άνδρου, διαθέτουν έννομο συμφέρον για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης και παραδεκτώς ομοδικούν.

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την απόφαση Δ6/Φ17.353/οικ.7046/30.3.2007 του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Ανάπτυξης χορηγήθηκε στην παρεμβαίνουσα εταιρεία άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό πάρκο, στη θέση Φραγκάκι του Δήμου Κορθίου Άνδρου, με 18 ανεμογεννήτριες, ονομαστικής ισχύος 850 kW, με 3 πτερύγια, πύργο ύψους 53 μέτρων [μέχρι τον άξονα της ατράκτου] και διάμετρο πτερωτής 52 μ. Στις 4.2.2011, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), αλλά, με έγγραφο από 11.4.2011 της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), της επισημάνθηκε ότι ο φάκελος έπρεπε να συμπληρωθεί και επικαιροποιηθεί, ενόψει των νέων στοιχείων που υπήρχαν για την εν λόγω περιοχή, λόγω της ένταξής της στο δίκτυο NATURA 2000 ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό GR 4220028. Η εταιρεία υπέβαλε στις 29.7.2011 επικαιροποιημένο – συμπληρωμένο φάκελο, που αφορούσε την εγκατάσταση ενός ΑΣΠΗΕ ισχύος 15 MW, αποτελούμενου από 7 Α/Γ, ισχύος 2300 kW εκάστη, και περιλάμβανε τις από Ιουνίου 2011 ΜΠΕ και Ειδική Ορνιθολογική Μελέτη (ΕΟΜ). Η Υπηρεσία Εξυπηρέτησης

Επενδυτών για έργα ΑΠΕ του ΥΠΕΚΑ, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΕ/Φ17.353/25173/24.11.2011 έγγραφό της, επεσήμανε ότι τα στοιχεία του έργου διέφεραν από αυτά της άδειας παραγωγής ως προς το πλήθος, τον τύπο και τα χαρακτηριστικά των Α/Γ, το ύψος του πυλώνα και τη διάμετρο του δρομέα και εξέφρασε την άποψη ότι χρειαζόταν τροποποίηση της άδειας από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ). Ακολούθως, η Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 48035/19.12.2011 έγγραφό της, γνωμοδότησε θετικά για το έργο, υπό την επιφύλαξη της γνωμοδότησης της αρμόδιας Υπηρεσίας Περιβάλλοντος επί της ορνιθολογικής μελέτης, που απαιτείτο λόγω ένταξης της περιοχής σε ΖΕΠ. Το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ, με το έγγραφο 55402/2348/5.11.2012, ζήτησε την αναβολή γνωμοδότησης, μεταξύ άλλων, και για τη ΜΠΕ του εν θέματι έργου, με την αιτιολογία ότι, κατά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 12.9.2012, ο Δήμος Άνδρου είχε αναθέσει στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας την εκπόνηση μελέτης για το χωροταξικό σχεδιασμό ΑΠΕ και ότι εκπονείται Διαχειριστικό Σχέδιο της ΖΕΠ Άνδρου, το οποίο και θα έπρεπε να "αποτελέσει την απαρχή για την υποδειγματική, συστηματική και αποτελεσματική διαχείριση - διατήρηση της προστατευόμενης περιοχής". Παρά ταύτα, η ΕΥΠΕ ζήτησε από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος να γνωμοδοτήσει με βάση τα στοιχεία που διέθετε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 4014/2011, υπενθυμίζοντας τις τιθέμενες από τη νομοθεσία προθεσμίες (έγγραφο 165318/16.1.2013 της ΕΥΠΕ). Στις 29.7.2013 η παρεμβαίνουσα προσκόμισε την από 23.7.2013 βεβαίωση της ΡΑΕ, στην οποία αναφερόταν ότι αντικαθίσταται ο όρος 1.2 της άδειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό (σε 7 Α/Γ, ισχύος 2,14 MW και διαμέτρου ρότορα 71 μ. εκάστη), και, κατόπιν αυτού, η Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Επενδυτών για έργα ΑΠΕ γνωστοποίησε στην ΕΥΠΕ ότι δεν είχε αντίρρηση για την προώθηση της διαδικασίας. Η Διεύθυνση

Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού [Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος] του ΥΠΕΚΑ γνωμοδότησε υπέρ του έργου, υπό όρους, αφού συνεκτίμησε την πρόταση του Διαχειριστικού Σχεδίου της ΖΕΠ Άνδρου, σύμφωνα με την οποία η εγκατάσταση και λειτουργία του έργου επιτρέπεται στην προτεινόμενη περιοχή (έγγραφο 46289/2071/3.10.2014). Η παρεμβαίνουσα υπέβαλε στην ΕΥΠΕ την από 14.10.2016 βεβαίωση της ΡΑΕ, περί μεταβολής στοιχείων της άδειας παραγωγής, ως προς τον αριθμό και τύπο των Α/Γ, σε πέντε (5) Α/Γ, ισχύος 3 MW εκάστη, με διάμετρο πτερωτής 90 μ. και ύψος πυλώνα 80 μ., χωρίς να αλλάζει η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του ΑΣΠΗΕ (15 MW). Στη βεβαίωση αυτή της ΡΑΕ γίνεται δεκτό ότι μειώνεται το εγκεκριμένο πολύγωνο της άδειας παραγωγής και ότι δεν υφίσταται υπέρβαση της μέγιστης πυκνότητας αιολικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ/ΑΠΕ) και στον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής ΑΠΕ. Τέλος, η εταιρεία, με το από 23.3.2017 έγγραφό της, υπέβαλε, συμπληρωματικώς, την από Μαρτίου 2017 ΜΠΕ επικαιροποιημένη και προσαρμοσμένη στις νέου τύπου Α/Γ και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση [ΕΟΑ], βάσει των νέων απαιτήσεων του άρθρου 10 του ν. 4014/2011 και των σχετικώς εκδοθεισών ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17.2.2012 (Β' 415) και ΥΑ 170225/2014 (Β' 135 -βλ. σελ. 8 της ΕΟΑ), κατόπιν παρατηρήσεων της ορνιθοπανίδας που έγιναν το Μάιο του 2016. Ενόψει των ανωτέρω στοιχείων και γνωμοδοτήσεων, ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση (οικ. 7613/5.4.2018), με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή και λειτουργία του ως άνω ΑΣΠΗΕ. Όπως αναφέρεται στην προσβαλλόμενη πράξη, ο εν λόγω ΑΣΠΗΕ αποτελείται από πέντε ανεμογεννήτριες (Α/Γ), συνολικής ισχύος 15 MW, και κατατάσσεται, λόγω του ότι εμπίπτει σε περιοχή NATURA 2000, στην περιβαλλοντική υποκατηγορία Α1 της 10ης ομάδας της ΥΑ 15393/2332/5.8.2002 (Β'

1022).

7. Επειδή, ο ν. 4014/2011 "Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων ..." (Α' 209/21.9.2011), με τον οποίο τροποποιήθηκε ο ν. 1650/1986 (Α' 160), ορίζει, στο άρθρο 1 παρ. 4, ότι με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού κατατάσσονται στις κατηγορίες και υποκατηγορίες του άρθρου 1, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες. Σύμφωνα με το άρθρο 37 του νόμου, "1. Η ισχύς του Μέρους Α' του παρόντος νόμου αρχίζει ένα μήνα από τη δημοσίευσή του και με τη δημοσίευση των αποφάσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 1 εκτός εάν άλλως ορίζεται σε επί μέρους διατάξεις του...". Λόγω του ότι, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 1 παρ. 4 του νόμου, εξεδόθη η ΥΑ 1958/2012 (Β' 21), η οποία δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 13.1.2012, η ισχύς του ν. 4014/2011 άρχισε την τελευταία αυτή ημερομηνία (βλ. ΣτΕ 2816/2013, 2722/2017). Στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4014/2011 ορίζεται ότι "Αρμόδια περιβαλλοντική αρχή για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας Α2 του άρθρου 1 είναι η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της". Εξάλλου, στο άρθρο 30 παρ. 4 του αυτού ν. 4014/2011 προβλέπεται ότι "Πλήρεις φακέλοι ΠΠΕ, ΜΠΕ ... που έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ολοκληρώνονται ως προς την αξιολόγησή τους και εκδίδονται αντίστοιχα οι ΠΠΕΑ και ΑΕΠΟ, καθώς και αποφάσεις ανανέωσης ή τροποποίησης ΑΕΠΟ, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, εκτός αν ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας ζητήσει την υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος νόμου". Περαιτέρω, σύμφωνα με τα άρθρα 3 παρ. 2 περ. β' και 4 παρ. 3 του ν. 4014/2011, η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων της κατηγορίας Α1 ή Α2 περιλαμβάνει τον "έλεγχο τυπικής πληρότητας του φακέλου ΜΠΕ", εντός βραχείας προθεσμίας από

./.

την υποβολή του, και, αν ο έλεγχος αποβεί θετικός, ο φάκελος της ΜΠΕ αποστέλλεται για να γνωμοδοτήσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς, καθώς και για να δημοσιοποιηθεί η ΜΠΕ, ενώ, σε περίπτωση "διαπίστωσης μη πληρότητας αυτού, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δεν αποδέχεται το φάκελο και τον επιστρέφει με έγγραφη αιτιολόγηση, καταγράφοντας τα απαιτούμενα προς συμπλήρωση πεδία και στοιχεία". Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 6 του ν. 3468/2006, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3851/2010 (Α' 85), "Για την έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο. των έργων από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Ο.Υ.Α. κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, υποβάλλεται πλήρης φάκελος και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή. Η αρμόδια αρχή εξετάζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης, μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης και αποφαινεται για τη χορήγηση ή μη απόφασης Ε.Π.Ο. μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από το χρόνο που ο φάκελος θεωρήθηκε πλήρης. Ο φάκελος θεωρείται πλήρης, εάν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή του δεν ζητηθούν εγγράφως από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικά στοιχεία. Η αδειοδοτούσα αρχή δεν μπορεί να ζητήσει εκ νέου από τον ενδιαφερόμενο συμπληρωματικά στοιχεία εκτός από διευκρινίσεις επί στοιχείων που είχαν ήδη ζητηθεί εγγράφως. ...".

8. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της κρινόμενης αίτησης προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ εμπίπτει, λόγω της ισχύος [15 MW] του αδειοδοτούμενου έργου, στην υποκατηγορία Α2 της 10ης Ομάδας «Ανανεώσιμες πηγές Ενέργειας» της ΥΑ 1958/2012 (Β' 21), όπως ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της ΑΕΠΟ, με αποτέλεσμα η πράξη να έπρεπε να έχει εκδοθεί από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4014/2011. Ισχυρίζονται ειδικότερα οι αιτούντες ότι αναρμοδίως εξέδωσε την πράξη ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δεδομένου

ότι δεν μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής οι παρατεθείσες στην προηγούμενη σκέψη μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 4 του ν. 4014/2011. Και τούτο διότι, ναι μεν η πρώτη ΜΠΕ για το εν θέματι έργο υπεβλήθη στην ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ στις 29.7.2011, όμως, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε σειρά συμπληρωματικών στοιχείων της ΜΠΕ κατά τα έτη 2012, 2013, 2016 και 2017, άρα δεν είχε υποβάλει, κατά την άποψη των αιτούντων, πλήρη φάκελο πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4014/2011 (13.1.2012).

9. Επειδή, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ν. 4014/2011 και 8 παρ. 6 του ν. 3468/2006 προκύπτει ότι ο περιβαλλοντικός νομοθέτης αναφέρεται σε "πλήρη φάκελο ΜΠΕ" υπό την έννοια της τυπικής πληρότητας, η οποία εξετάζεται από την αρμόδια υπηρεσία εντός ολίγων ημερών, και, αν ο υποβληθείς φάκελος κριθεί πλήρης από της απόψεως αυτής, ότι δηλ. ανταποκρίνεται στο ελάχιστο κατά νόμον περιεχόμενο της ΜΠΕ, προωθείται στις αρμόδιες κατά νόμον υπηρεσίες για την τήρηση της διαδικασίας δημοσιοποίησης και τη συλλογή των προβλεπόμενων γνωμοδοτήσεων, ενώ, σε αντίθετη περίπτωση, ζητούνται εγγράφως από τον ενδιαφερόμενο φορέα συμπληρωματικά στοιχεία. Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η συμπληρωμένη - επικαιροποιημένη ΜΠΕ με τα σχετικά στοιχεία υπεβλήθη στη Διοίκηση στις 29.7.2011 και, στις 4.10.2011, η αρμόδια Υπηρεσία τη διεβίβασε στο Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, προς δημοσιοποίηση, και στις αρμόδιες υπηρεσίες, προς γνωμοδότηση (βλ. έγγραφο 2039819/4.10.2011 της ΕΥΠΕ). Εφόσον, επομένως, από την αποστολή της ΜΠΕ προς τις λοιπές εμπλεκόμενες υπηρεσίες στις 4.10.2011 αποδεικνύεται ότι ο φάκελος είχε κριθεί τυπικώς πλήρης από τη Διοίκηση πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4014/2011 (13.1.2012) και η παρεμβαίνουσα δεν ζήτησε την υπαγωγή του έργου στις διατάξεις του νέου ν. 4014/2011, εφαρμοστέες ήταν οι προϊσχύουσες του νόμου αυτού διατάξεις (βλ. ΣτΕ 2419/2018),

ήτοι οι διατάξεις του ν. 1650/86 (Α' 160), ως ίσχυε, και της ΚΥΑ οικ. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (Β' 663). Ειδικότερα, κατά το άρθρο 5 της τελευταίας αυτής ΚΥΑ, για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων έργου ΑΠΕ εντός περιοχής Natura 2000, ακόμη κι αν αυτό εντάσσεται -λόγω ισχύος από 5 έως 40 MW (βλ. α/α 11 της ομάδας 10 της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/2002, Β' 1022)- στην υποκατηγορία 2 της Α' κατηγορίας, ακολουθείται η διαδικασία των άρθρων 3 και 4 [για τα έργα δηλ. της ανώτερης, 1ης, υποκατηγορίας], που θεσπίζουν αρμοδιότητα των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού για την έκδοση της ΑΕΠΟ (βλ. άρ. 4 παρ. 6 της εν λόγω ΚΥΑ). Ως εκ τούτου, αβασίμως προβάλλεται ότι έπρεπε να τύχει εφαρμογής η ΥΑ 1958/2012 (Β' 21) και να εκδοθεί η ΑΕΠΟ για το επίδικο έργο, ισχύος 15 MW, από το Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι μη νομίμως δεν εφαρμόσθηκαν στην κρινόμενη υπόθεση οι εξής κανονιστικές αποφάσεις: 1/ ΚΥΑ 167563/ΕΥΠΕ/15.4.2013 ["Εξειδίκευση των διαδικασιών και των ειδικότερων κριτηρίων περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και των δραστηριοτήτων των άρθρων 3, 4, 5, 6 και 7 του Ν. 4014/2011, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παράγραφος 13 αυτού ...", Β' 964], 2/ ΚΥΑ 1649/45/14.1.2014 ["Εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αριθμ. 1958/2012 ...", Β' 45] και 3/ ΥΑ 48963/5.10.2012 ["Προδιαγραφές περιεχομένου Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) για έργα και δραστηριότητες της κατηγορίας Α' της υπ' αριθμ. 1958/13-1-2012 απόφασης ...", Β' 2703]. Ο λόγος αυτός, πέραν του ότι προβάλλεται αορίστως, είναι αβάσιμος. Και τούτο διότι οι ως άνω αποφάσεις δεν

τυγχάνουν εφαρμογής, ως εκδοθείσες βάσει του ν. 4014/2011, ο οποίος δεν εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση, για το λόγο δε αυτό και οι ίδιες αυτές αποφάσεις περιλαμβάνουν μεταβατικές διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος τους συνεχίζονται σύμφωνα με τις προγενέστερες διατάξεις (βλ. άρθρα 12, 10 και 3 των τριών αυτών αποφάσεων, αντιστοίχως).

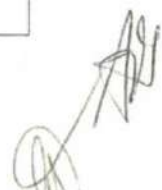
11. Επειδή, το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 προέβλεπε ότι "Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων: α) ... και β) για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της ΜΠΕ, ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία, σύμφωνα με τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 11". Κατ' επίκληση του ν. 4014/2011, εκδόθηκαν α/ η ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17.2.2012 (Β' 415), με την οποία εξειδικεύθηκε το άρθρο 10 του νόμου και προστέθηκαν οι υποχρεώσεις εκπόνησης «Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης» και λήψης συγκεκριμένων μέτρων ειδικής προστασίας από την εγκατάσταση και λειτουργία ΑΣΠΗΕ εντός περιοχών ΖΕΠ, και β/ η ΥΑ 170225/20.1.2014 ["Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 ...", Β' 135]. Με την κρινόμενη αίτηση οι αιτούντες προβάλλουν ότι εσφαλμένως δεν έτυχαν εφαρμογής οι προβλέψεις των εν λόγω ΚΥΑ και ΥΑ. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί, προεχόντως διότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπεβλήθη από την παρεμβαίνουσα και ελήφθη υπόψη από τη Διοίκηση Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ -βλ. υπ' αριθμ. 44 του προοιμίου της

προσβαλλόμενης), η οποία, όπως αναφέρεται στη σελ. 8 της ΕΟΑ, συνετάγη βάσει των νεωτέρων διατάξεων του ν. 4014/2011 και των προαναφερθεισών αποφάσεων. Επίσης, απορριπτέος είναι και ο λόγος ακυρώσεως κατά τον οποίον μη νομίμως η προσβαλλόμενη βασίσθηκε στην ΚΥΑ Η.Π. 11014/703/Φ104/14.3.2003 [“Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) ...”, Β΄ 332], την οποία μνημονεύει στο σημείο 15 του προοιμίου της, αντί της ΚΥΑ 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ/25.5.2006 [“Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, ...”, Β΄ 663]. Και τούτο διότι η εσφαλμένη τυπική μνεία διατάξεων στο προοίμιο της προσβαλλόμενης πράξης δεν οδηγεί σε ακυρότητα αυτής, ενώ, άλλωστε, η ΜΠΕ του κρινόμενου έργου, που εγκρίνεται με την προσβαλλόμενη, είχε εκπονηθεί κατ’ εφαρμογή και της εν λόγω ΚΥΑ (σελ. 5 της αρχικής ΜΠΕ).

12. Επειδή, το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160), όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 3 του ν. 3010/2002 (Α΄ 91) και εφαρμόζεται εν προκειμένω (όπως έγινε δεκτό ανωτέρω), ορίζει ότι “Η αρμόδια αρχή πριν από τη χορήγηση της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ξεκινά τη διαδικασία δημοσιοποίησης με τη διαβίβαση στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο φακέλου με τη Μ.Π.Ε. και τα απαιτούμενα συνοδευτικά της στοιχεία ... Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, πριν γνωμοδοτήσει επί του φακέλου της Μ.Π.Ε. υποχρεούται να θέτει στη διάθεση του κοινού και των φορέων εκπροσώπησής του το φάκελο για να εκφράσουν τη γνώμη τους. Η διαδικασία και ο τρόπος ενημέρωσης του κοινού καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ...”. Κατ’ επίκληση της εξουσιοδοτικής διάταξης του ανωτέρω άρθρου, εξεδόθη η ΚΥΑ Η.Π. 37111/2021/2003 (Β΄ 1391), στο

άρθρο 4 της οποίας ορίζονται τα ακόλουθα: "Διαδικασία δημοσιοποίησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) και συμμετοχής του κοινού 1. Πριν από την χορήγηση της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων η αρμόδια Υπηρεσία ... στην οποία έχει υποβληθεί ο φάκελλος με την Μ.Π.Ε. ... διαβιβάζει αντίγραφο του μέσα σε 10 ημέρες από την υποβολή του, στο (α) οικείο (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α) σύμφωνα με το άρθρο 5 (παραγ. 2) του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 (παραγ. 2) του Ν. 3010/2002. 2. Το (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α) μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του παραπάνω φακέλλου προβαίνει (ουν) σε δημοσίευση σε μία τουλάχιστον τοπική εφημερίδα και σε περίπτωση έλλειψής της σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια, ανακοίνωσης και πρόσκλησης του ενδιαφερόμενου κοινού για να λάβει γνώση του φακέλλου και να διατυπώσει εγγράφως απόψεις επί του περιεχομένου του, εφ' όσον το επιθυμεί. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Β του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης. Το (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α) προβαίνει (ουν) παράλληλα σε ανάρτηση αντιγράφου της ως άνω ανακοίνωσης στον πίνακα Ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. 3. Μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από τη δημοσίευση της ως άνω ανακοίνωσης το ενδιαφερόμενο κοινό έχει τη δυνατότητα: α. Να λάβει γνώση ολοκλήρου του περιεχομένου του φακέλλου με τη Μ.Π.Ε. και τα απαιτούμενα συνοδευτικά στοιχεία σύμφωνα με τα άρθρα 4 (παραγ. 1) και 7 (παραγ. 1) της 11014/703/2003 Κ.Υ.Α. καθώς και τη γνωμοδότηση της Διοίκησης (Π.Π.Ε.Α.). Το (α) οικείο (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α) οφείλει (ουν) να θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού κάθε σχετικό στοιχείο και να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες. β. Να διατυπώνει εγγράφως την γνώμη του και τις προτάσεις του, που πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες και να τις διαβιβάσει προς την αρμόδια σύμφωνα με την παράγραφο 1 υπηρεσία περιβάλλοντος και προς το (α) οικείο (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α). 4. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω

A handwritten signature in blue ink is located at the bottom right of the page. Above it, there is a faint circular stamp, likely an official seal, which is partially obscured and difficult to read.

προβλεπόμενης προθεσμίας το (α) Νομαρχιακό (ά) Συμβούλιο (α) διαβιβάζει (ουν) στην αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή της οικείας Περιφέρειας φάκελλο ο οποίος περιλαμβάνει τις διατυπωθείσες γνώμες και προτάσεις των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους που έχουν τυχόν υποβληθεί καθώς και τη σχετική γνωμοδότησή του σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 2 εδ. 3) του Ν. 3010/2002. Στο φάκελλο αυτό περιλαμβάνονται και τα αποδεικτικά για την δημοσιοποίηση στοιχεία, σύμφωνα με την παράγραφο 2, όπως αποδεικτικό ανάρτησης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και αποκόμματα εφημερίδων, όπου έγιναν οι σχετικές δημοσιεύσεις. 5. Η κατά τα προηγούμενα διαδικασία δημοσιοποίησης και διαβίβασης των απόψεων και προτάσεων καθώς και της γνωμοδότησης του Νομαρχιακού Συμβουλίου δεν μπορεί να υπερβεί τις 35 ημέρες από τότε που αυτό παρέλαβε τον προς δημοσιοποίηση φάκελλο. 6. ...".

13. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ εξεδόθη κατά παράβαση των διατάξεων περί συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον [άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 1650/1986, όπως ίσχυε, οδηγίας 2003/35/ΕΚ -"σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον" L. 156-, Σύμβασης του Αρχαίου, που κυρώθηκε με το ν. 3422/2005 (Α' 303), και ΚΥΑ 37111/2021/2003 (Β' 1391)]. Ειδικότερα, οι αιτούντες προβάλλουν ότι, όπως προκύπτει από το προοίμιο της προσβαλλομένης ΑΕΠΟ, η παρεμβαίνουσα εταιρεία κατέθεσε συμπληρωματικά στοιχεία κατά τα έτη 2013, 2016 και 2017, τα οποία δεν διετέθησαν στο ενδιαφερόμενο κοινό, στερώντας του το δικαίωμα πλήρους ενημέρωσης για το έργο και διατύπωσης απόψεων. Επισημαίνουν δε οι αιτούντες ότι τα στοιχεία αυτά αφορούσαν, κατά την εκτίμησή τους, ουσιώδη ζητήματα που επηρεάζουν τις βασικές παραδοχές της μελέτης του έργου, όπως αποδεικνύεται από

την υποβολή επιπλέον τευχών της ΜΠΕ.

14. Επειδή, μετά την τήρηση της διαδικασίας δημοσιότητας της αρχικώς υποβληθείσης ΜΠΕ, την οποία δεν αμφισβητούν οι αιτούντες, υπεβλήθησαν από την παρεμβαίνουσα: 1/ περιγραφή της διασύνδεσης του Α/Π και πιστοποιητικό καταλληλότητας του Υ/Σ/ (στις 11.5.2012), 2/ τεύχος συμπληρωματικών στοιχείων του ΑΣΠΗΕ "Τοπικές Επεμβάσεις σε υφιστάμενο δρόμο για την πρόσβαση στον χώρο του ΑΣΠΗΕ" (Οκτωβρίου 2013), 3/ η από 14.10.2016 βεβαίωση της Γραμματείας της ΡΑΕ, από την οποία προκύπτει ότι άλλαξε ο αριθμός και ο τύπος των Α/Γ, ότι με την αλλαγή αυτή μειώνεται το εγκεκριμένο πολύγωνο της άδειας παραγωγής και ότι με την αιτούμενη μεταβολή της άδειας, για την οποία δεν απαιτείται τροποποίησή της, δεν υφίσταται υπέρβαση της μέγιστης πυκνότητας αιολικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με το ΕΠΧΣ/ΑΠΕ, 4/ βεβαίωση της Διεύθυνσης Αερολιμένων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σύμφωνα με την οποία δεν υπήρχε αντίρρηση της Υπηρεσίας, 5/ επικαιροποιημένη ΜΠΕ, προσαρμοσμένη στις νέου τύπου Α/Γ, που υπεβλήθη με το από 23.3.2017 έγγραφο της εταιρείας, καθώς και 6/ Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, σύμφωνα με το νεώτερο νομοθετικό καθεστώς (ν. 4014/2011) και βάσει νεώτερων ορνιθολογικών παρατηρήσεων. Οι ως άνω τροποποιήσεις και προσαρμογές δεν συνιστούν στοιχεία επιφέροντα ουσιώδη τροποποίηση της αρχικώς υποβληθείσης μελέτης, ούτε επηρεάζουν τις βασικές της παραδοχές. Ειδικότερα, πέραν του ότι η παρεμβαίνουσα κατέθεσε εξ αρχής, ως συνημμένη στη ΜΠΕ, ειδική ορνιθολογική μελέτη (ΕΟΜ), ως όφειλε βάσει της τότε ισχύουσας διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 6 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ (απόφαση 49828/12.11.2008 της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης, Β' 2464), η υποβληθείσα στη συνέχεια Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) δεν περιέχει ουσιώδη μεταβολή των

* δεδομένων στα οποία είχε στηριχθεί η μελέτη, εφόσον επιβεβαιώνει εν πολλοίς τα ευρήματα της πρώτης ορνιθολογικής μελέτης και του Σχεδίου Διαχείρισης της ΖΕΠ. Ως προς δε τη μείωση του αριθμού των Α/Γ, αυτή επάγεται μεταβολή επί το ευμενέστερον των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών του έργου, εφόσον, κατά τη ΜΠΕ, η χωροθέτηση Α/Γ μικρότερης ισχύος (850 kW) θα απαιτούσε την εγκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού μονάδων [18 Α/Γ] και πολύ μεγαλύτερες επεμβάσεις στην περιοχή του έργου, αλλά και μεγαλύτερο μήκος εσωτερικής οδοποιΐας. Κατά συνέπεια, δεν χρειαζόταν εκ νέου τήρηση της διαδικασίας δημοσιότητας για τα στοιχεία που επικαλούνται οι αιτούντες και ο ως άνω λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

15. Επειδή, οι αιτούντες προβάλλουν ότι, αν ήθελε γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη νομίμως εξεδόθη με βάση το προηγούμενο του ν. 4014/2011 νομοθετικό καθεστώς, τότε δεν μπορεί να εφαρμοσθεί ούτε το άρθρο 12 του νόμου αυτού, που ορίζει ότι "1. Με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, όλες οι άδειες και εγκρίσεις ... η έγκριση επέμβασης κατά την έννοια του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (Α' 279), ... για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α και Β καταργούνται αντικαθιστάμενες από την ΑΕΠΟ ή τις ΠΠΔ αντίστοιχα". Ισχυρίζονται, κατά συνέπεια, ότι η ΑΕΠΟ είναι ακυρωτέα, διότι δεν είχε προηγηθεί έγκριση επέμβασης σε δασική έκταση, ως αυτοτελής διοικητική πράξη, όπως απαιτείτο βάσει του προϋφιστάμενου του ν. 4014/2011 νομικού καθεστώτος.

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 4 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 36 του ν. 4280/2014 (Α' 159) και ίσχυε, ελλείψει ρητής αντίθετης ρύθμισης, κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης, αν για συγκεκριμένη δραστηριότητα απαιτείται ΑΕΠΟ, η έγκριση επέμβασης σε δασική έκταση ενσωματώνεται σε αυτήν. Ως εκ τούτου, δεν χρειαζόταν, πριν από την έκδοση της ΑΕΠΟ, η χορήγηση αυτοτελούς έγκρισης επέμβασης από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες και, λόγω της ρύθμισης αυτής του ν. 998/1979, αλυσιτελώς προβάλλεται ότι

δεν έπρεπε να τύχει εφαρμογής το προμνησθέν άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 4014/2011.

17. Επειδή, με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας" (L. 206), συνεστήθη ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό δίκτυο (Natura 2000), που περιλαμβάνει και τις ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν ταξινομηθεί από τα κράτη - μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας περί ορνιθοπανίδας (79/409/ΕΟΚ - νυν 2009/147, βλ. αμέσως κατωτέρω) και αποσκοπεί στην προστασία της βιοποικιλότητας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την παρ. 2 του άρθρου 6 της οδηγίας, επιβάλλεται στα κράτη - μέλη η υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο υποβάθμισης των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών και πρόκλησης ενοχλήσεων που έχουν επιπτώσεις στα είδη, για την προστασία των οποίων έχουν καθοριστεί οι ζώνες αυτές, "εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της... οδηγίας". Στη δε παρ. 3 του άρθρου 6 της αυτής οδηγίας 92/43/ΕΟΚ προβλέπεται ότι "Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο ..., οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη". Περαιτέρω, με το άρθρο 4 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ "περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών" (L. 20, με την οποία κωδικοποιήθηκε και καταργήθηκε η προγενέστερη οδηγία 79/409/ΕΟΚ, L. 103), θεσπίζεται τόσο για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο σπιζαετός -

hieraaetus fasciatus), όσο και για τα αποδημητικά πτηνά, ειδικό και ενισχυμένο σύστημα προστασίας, το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι πρόκειται, αντιστοίχως, για είδη που απειλούνται με εξαφάνιση και είδη που αποτελούν κοινή κληρονομιά της Ένωσης. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει μέτρα, όπως είναι η δημιουργία Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), βάσει αποκλειστικώς και μόνον ορνιθολογικών κριτηρίων, χωρίς να δύνανται, παραλλήλως, να ληφθούν υπόψη επιταγές οικονομικής φύσεως. Κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 4 παρ. 1 της οδηγίας αυτής, τα κράτη - μέλη υποχρεούνται να καθιερώνουν, για τις ζώνες ειδικής προστασίας που θεσπίζουν εντός της επικράτειάς τους, αυστηρό νομικό καθεστώς που διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την επιβίωση και την αναπαραγωγή των πτηνών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής και, κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, "τα κράτη μέλη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για να αποφεύγουν, στις ζώνες προστασίας ..., τη ρύπανση ή την υποβάθμιση των οικοτόπων, καθώς και τις επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις, όταν αυτές έχουν σημαντικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς στόχους του παρόντος άρθρου". Σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/147, τα κράτη - μέλη οφείλουν να υιοθετήσουν όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας των προαναφερθέντων ειδών, απαγορευομένης "της εκ προθέσεως καταστροφής ή βλάβης των φωλιών" και "της σκόπιμης ενόχλησης των πτηνών, ιδιαίτερα κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξαρτήσεως, όταν αυτή έχει σημαντικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς σκοπούς της παρούσας οδηγίας". Επομένως, από τις δύο αυτές οδηγίες (92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ), δεν απορρέει απόλυτη απαγόρευση εγκατάστασης αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός ή πλησίον ζωνών ειδικής προστασίας της ορνιθοπανίδας (ΖΕΠ) και περιοχών εντεταγμένων στο δίκτυο Natura 2000, ενώ το ζήτημα του επιτρεπτού της αδειοδότησής τους σε τέτοιες περιοχές εξετάζεται κατά περίπτωση, μετά από εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του

κάθε συγκεκριμένου έργου. Εντός του πλαισίου αυτού, αιολικά πάρκα που είναι δυνατόν να επηρεάζουν σημαντικά περιοχές εντεταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 πρέπει να υπόκεινται σε δέουσα εκτίμηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, η οποία προϋποθέτει ότι έχουν προσδιορισθεί, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν, είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, τους στόχους διατήρησης του τόπου αυτού, η δε Διοίκηση μπορεί να επιτρέψει την άσκηση της δραστηριότητας, μόνον εφόσον είναι βέβαιη ότι δεν τίθεται σε διακινδύνευση η ακεραιότητα του προστατευόμενου τόπου. Τα αυτά ορίζονται στο άρθρο 5 παρ. 3.2 της ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 ("Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, "Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών", του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ", Β' 1495), σύμφωνα με το οποίο "Για κάθε έργο ή δραστηριότητα για το οποίο προβλέπεται η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 Ν. 1650/86, όπως ισχύουν, η εκτίμηση των επιπτώσεων στη ΖΕΠ γίνεται κατά την διαδικασία προκαταρκτικής εκτίμησης και αξιολόγησης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου ή δραστηριότητας, κατά τις κείμενες διατάξεις, συνεκτιμώντας τα σχετικά ορνιθολογικά στοιχεία τα οποία υποχρεωτικά οφείλει να υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στην ΖΕΠ η αρμόδια αρχή συμφωνεί για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας μόνον εφόσον δεν επέρχονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία και στην ακεραιότητα της ΖΕΠ".

18. Επειδή, με την απόφαση 49828/12.11.2008 της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον Τομέα του Χωροταξικού

Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (B' 2464) εγκρίθηκαν το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ/ΑΠΕ) και η σχετικώς εκπονηθείσα στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και θεσπίσθηκαν οι κατευθύνσεις και τα κριτήρια χωροθέτησης των αιολικών εγκαταστάσεων. Στο άρθρο 6 παρ. 3 της ανωτέρω απόφασης ορίσθηκε αρχικώς ότι "Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ύστερα από τη σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης και σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμούς που θα καθορίζονται στην οικεία πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων". Περαιτέρω, σύμφωνα με το ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ίσχυε μετά το ν. 3851/2010 (Α' 85), για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) απαιτείται, μεταξύ άλλων, άδεια παραγωγής, η οποία εκδίδεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ, άρθρο 3), έγκριση περιβαλλοντικών όρων, κατόπιν υποβολής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (άρθρο 8 παρ. 3, περ. β', και 6), άδεια εγκατάστασης (άρθρα 7 και 8 παρ. 1 και 2) και άδεια λειτουργίας (άρθρο 8 παρ. 11). Με τον προαναφερθέντα ν. 3851/2010 τροποποιήθηκαν επίσης οι διατάξεις του ν. 1650/1986 (Α' 160), που αφορούσαν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3851/2010 προστέθηκε νέα παράγραφος 1 στο άρθρο 8 του ν. 1650/1986 και ορίσθηκε ότι "Με τη θέσπιση των κατάλληλων μέτρων προωθούνται, κατά προτεραιότητα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ως μέσο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία της ατμόσφαιρας, το βιώσιμο ενεργειακό εφοδιασμό της χώρας, την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και τη βιώσιμη αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου", ενώ, με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου 8, προστέθηκε παράγραφος 6 στο άρθρο 19 του ν. 1650/1986, σύμφωνα με την οποία "Κατ' εξαίρεση, στις περιοχές (α) των παραγράφων 3, 4 και 5

του παρόντος άρθρου, εξαιρουμένων πιθανών τμημάτων των περιοχών αυτών που αποτελούν περιοχές της παραγράφου 1, υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (υγρότοποι RAMSAR) και οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000, σύμφωνα με την απόφαση 2006/13/ΕΚ της Επιτροπής, καθώς και (β) στις γειτονικές εκτάσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μέσο για την προστασία του κλίματος, εφόσον με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στα πλαίσια της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του σταθμού, διασφαλίζεται η διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής". Τα αυτά, κατά βάση, ορίσθηκαν με το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60), με το οποίο αντικαταστάθηκε συνολικώς το άρθρο 19 του ν. 1650/1986 (βλ. άρθρο 19 παρ. 8 του ν. 1650, ως ισχύει μετά το ν. 3937/2011). Τέλος, με το άρθρο 13ο του ν. 4296/2014 (Α' 214), αντικαταστάθηκε η παρ. 3 του άρθρου 6 του προμνησθέντος ΕΠΧΣ/ΑΠΕ ως εξής: "Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας ... της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ύστερα από την απαιτούμενη κατά το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) και βάσει των σχετικών διατάξεων της υπουργικής απόφασης οικ. 170225/2014 ... Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμοί για την υλοποίηση των ανωτέρω αιολικών εγκαταστάσεων καθορίζονται στην οικεία απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα κατηγορίας Α' του ν. 4014/2011 ...".

19. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβίασε την υποχρέωση δέουσας εκτίμησης που επιβάλλουν οι οδηγίες 92/43/ΕΟΚ, 79/409/ΕΟΚ, 2009/147/ΕΚ, καθώς και οι ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (Β' 1495) και ΥΑ 170225/2014 (Β' 135), οι οποίες απαιτούν χρήση των πλέον πρόσφατων και αξιόπιστων επιστημονικών δεδομένων, σαφή αναφορά στο πλήθος και είδος των φωλεών των ειδών

χαρακτηρισμού και εκτίμηση των αθροιστικών – συνεργιστικών επιπτώσεων με άλλες επιπτώσεις από το ίδιο ή άλλα έργα και δραστηριότητες που προβλέπεται να αναπτυχθούν στην περιοχή. Ειδικότερα, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι η παρουσία αναπαραγωγικής φωλιάς σπιζαετού στη συγκεκριμένη περιοχή τεκμηριώνεται από το Σχέδιο Διαχείρισης της ΖΕΠ [το οποίο συνιστά παραδοτέο του προγράμματος LIFE 10 NAT/GR/637 ANDROS SPA, κατετέθη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος με το έγγραφο του Δήμου Άνδρου 4777/29.4.2014 και παρελήφθη από τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού στις 13.6.2014], αλλά και από την ΕΟΑ, που εντοπίζει την παρουσία αναπαραγωγικού ζεύγους σπιζαετών, με φωλιά εντός της ΖΕΠ και κοντά στην προτεινόμενη θέση του ΑΣΠΗΕ (σελ. 57-58, 148, 235), και ότι, παρά ταύτα, η ΕΟΑ καταλήγει στο συμπέρασμα (σελ. 58) ότι δεν φαίνεται να υπάρχει υψηλός κίνδυνος πρόσκρουσης και ότι, σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας του έργου, δεν αναμένεται να απειληθεί ή επηρεασθεί το είδος.

20. Επειδή, αβασίμως προβάλλεται ελλιπής δέουσα εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων του ΑΣΠΗΕ στην ορνιθοπανίδα της περιοχής και, ειδικότερα, στο σπιζαετό, που μνημονεύεται μεταξύ των ειδών του Παραρτήματος Ι της οδηγίας για τα πτηνά (2009/147/ΕΚ, ανωτέρω, σκ. 17). Κατά πρώτον, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE+, εκπονήθηκε, με τη συνεργασία της πρώτης αιτούσας, Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, Σχέδιο Διαχείρισης της επίμαχης ΖΕΠ GR4220028 "ΑΝΔΡΟΣ: ΚΕΝΤΡΙΚΟ & ΝΟΤΙΟ ΤΜΗΜΑ, ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ", το οποίο κατετέθη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος με το έγγραφο του Δήμου Άνδρου 4777/29.4.2014. Βάσει των στοιχείων που συνοδεύουν το ως άνω Σχέδιο Διαχείρισης, εντοπίσθηκε φωλιά σπιζαετού σε απόσταση 600 μ. από τη θέση του επίδικου ΑΣΠΗΕ, παρά ταύτα, όμως, δεν προτάθηκε αποκλεισμός εγκατάστασης Αιολικών Πάρκων στη θέση χωροθέτησης του

κρινόμενου έργου (βλ. έγγραφο 37974/947/29.5.2019 της Δ/σης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας προς το Δικαστήριο), γεγονός που αποτελεί ένδειξη για την κατ' αρχήν έλλειψη σημαντικών επιπτώσεων του έργου σε προστατευόμενα είδη. Πέραν αυτού, τα στοιχεία που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης ΑΕΠΟ κρίνονται επαρκή για την εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου στο περιβάλλον και την ορνιθοπανίδα. Συγκεκριμένα, στο φάκελο της ΜΠΕ είχε εξαρχής περιληφθεί Ειδική Ορνιθολογική Μελέτη (ΕΟΜ), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα έργα από ΑΠΕ. Στην ΕΟΜ γίνεται αναφορά στο σπιζαετό, ως είδος οριοθέτησης της ΖΕΠ (και όχι είδος χαρακτηρισμού), στην παρουσία δύο επικρατειών σπιζαετού στην Άνδρο και στην παρατήρηση ενός ενηλικού ατόμου του είδους, νοτίως του Κορθίου, και δύο ενηλικών ατόμων στις 10.11.2010, να πετούν αντίθετα προς την ανάπτυξη του ΑΣΠΗΕ, σε απόσταση 800 μ. από την Α/Γ υπ' αρ. 4, και αργότερα την ίδια ημέρα, σε απόσταση 2 χλμ. Η ΕΟΜ εκτιμά ότι όλο το νησί φιλοξενεί 2-3 ζευγάρια του είδους, αλλά, κατά τις εργασίες πεδίου, δεν καταγράφει παρουσία σπιζαετού ανάμεσα στις Α/Γ. Παρουσία περαστικού σπιζαετού γίνεται επίσης αντιληπτή το μήνα Μάιο, στο δυτικό όριο του έργου και εκτός Α/Γ, και αργότερα, κατά τη διάρκεια της φθινοπωρινής επίσκεψης, σε σημαντική απόσταση από το έργο (σ. 16-17 και Κεφ. 4.4.1 της ΕΟΜ). Κατά την ΕΟΜ, η θέση Φραγκάκι είναι σε χαμηλότερο υψόμετρο, δεν βρίσκεται σε επαφή με τις θέσεις τροφοληψίας των αρπακτικών, ούτε εντοπίζεται εκεί φωλιά των ειδών χαρακτηρισμού ή οριοθέτησης, η δε παρουσία του σπιζαετού κρίνεται περαστική στην περιοχή, σε συμφωνία και με τις παρατηρήσεις του ΥΠΕΚΑ του έτους 2009 για την εν λόγω ΖΕΠ. Η πιθανότητα θνησιμότητας του είδους λόγω πρόσκρουσης, ενόχλησης ή εκτόπισης από ενδαιτήματα κρίνεται από την ΕΟΜ μηδαμινή, λόγω του ότι ο σπιζαετός, ως προς την "παρουσία και

χρήση χώρου περιοχής μελέτης" κρίνεται περαστικός στα όρια του έργου (σ. 47 της ΕΟΜ). Περαιτέρω, η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ), η οποία συνετάγη μετά από νέες παρατηρήσεις στην περιοχή, το μήνα Μάιο του 2016, και αφού ελήφθησαν υπόψη τα πορίσματα του προγράμματος LIFE10 NAT/GR/000637 – ANDROS SPA (βλ. σ. 12), περιλαμβάνει εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του έργου (κεφ. 2, σελ. 50 επ.), επισημαίνει ότι, στις εργασίες πεδίου του 2016, βρέθηκαν 3 άτομα σπιζαετού στην περιοχή μελέτης και μία φωλιά σπιζαετού [σημειώνεται ότι η αναφορά της φωλιάς γίνεται το πρώτον στην ΕΟΑ, αφού δεν είχε εντοπισθεί φωλιά στις προηγούμενες έρευνες της ΕΟΜ], σε απόσταση 600 μ. από την τοποθεσία της τέταρτης Α/Γ (σελ. 58 της ΕΟΑ), και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων, ώστε να μην επέρχεται υποβάθμιση της περιοχής. Και πάλι, όμως, η ΕΟΑ διατυπώνει την εκτίμηση ότι, λόγω της αραιής τοποθέτησης των Α/Γ, τα πτηνά μπορούν να τις εντοπίσουν και να τις αποφύγουν (σ. 58-59 της ΕΟΑ) και βεβαιώνει, "ως τελική εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων από τη λειτουργία του υπό εξέταση έργου", ότι αυτό είναι "αδύνατον να: - Προκαλέσει καθυστέρηση ή να διακόψει την πρόοδο επίτευξης των στόχων διατήρησης της οικείας περιοχής ΖΕΠ ... - Ελαττώσει την έκταση ή κατακερματίσει τους τύπους οικοτόπων της περιοχής ΖΕΠ απειλώντας την ακεραιότητά της ή να επηρεάσει την αντιπροσωπευτικότητα και το βαθμό διατήρησης της δομής και των οικολογικών λειτουργιών τους. - Μειώσει το μέγεθος του πληθυσμού των ειδών ή να επηρεάσει το βαθμό διατήρησης των βιοτόπων τους ή να τους κατακερματίσει ή να επηρεάσει την ισορροπία μεταξύ των ειδών ή να επηρεάσει το βαθμό απομόνωσής τους. - Προξενήσει αλλαγές σε ζωτικής σημασίας παραμέτρους (π.χ. ισορροπία θρεπτικών, υποβάθμιση του εδάφους από πιθανή διάβρωση, δυναμική των σχέσεων μεταξύ βιοτικών και αβιοτικών παραμέτρων), οι οποίες καθορίζουν το πώς λειτουργεί η περιοχή. - Αλληλεπιδράσει με προβλεπόμενες ή αναμενόμενες φυσικές αλλαγές στην περιοχή" (βλ. κεφ.

6 ΕΟΑ, σελ. 66 επ.). Σημειωτέον δε ότι, σύμφωνα με το Παράρτημα της ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε.103/2012 (Β' 415), που περιλαμβάνει τα είδη χαρακτηρισμού των ΖΕΠ της Ελλάδας, τα είδη αυτά για την επίμαχη ΖΕΠ της Ανδρού GR4220028 είναι ο μαυροπετρίτης [*falco eleonora*] και ο θαλασσοκόρακας [*phalacrocorax aristotelis*], για την εκτίμηση των επιπτώσεων, όμως, επί των ειδών αυτών, δεν προβάλλονται ειδικότερες αιτιάσεις από τους αιτούντες. Αντιθέτως, ο σπιζαετός δεν αποτελεί είδος χαρακτηρισμού της εν θέματι ΖΕΠ, αλλά είδος οριοθέτησης, με αποτέλεσμα η ΕΟΑ να μην υπεχρεούτο, εν πάση περιπτώσει, να περιλάβει εξειδικευμένα ορνιθολογικά στοιχεία για το είδος αυτό ή να καθορίσει επιπλέον περιμετρική ζώνη αποκλεισμού από τις φωλιές και αποικίες του σπιζαετού [βλ. άρθρα 5Α παρ. 2 και 5Β παρ. 3 της ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (Β' 1495), που προσετέθησαν με την ως άνω ΚΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε.103/2012 και θεσπίζουν τέτοιες υποχρεώσεις για ορισμένα είδη, μεταξύ των οποίων και για το σπιζαετό, μόνον αν είναι είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ]. Τέλος, στην προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ έχουν περιληφθεί περιβαλλοντικοί όροι, που είχαν προταθεί από τη Διεύθυνση Περιβ. Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ, κατά τη θετική της γνωμοδότηση, και 1/ απαγορεύουν στην παρεμβαίνουσα την υλοποίηση των εργασιών κατασκευής κατά τη χρονική περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας "σε περιοχές που γειτνιάζουν με ευαίσθητες για την ορνιθοπανίδα εκτάσεις (απόσταση μικρότερη των 3000 μ. από χώρο φωλεοποίησης)", 2/ επιβάλλουν τακτικούς ελέγχους στους χώρους του ΑΣΠΗΕ, ώστε να απομακρύνονται τυχόν νεκρά ζώα, η παρουσία των οποίων θα μπορούσε να προσελκύσει πτωματοφάγα αρπακτικά πτηνά, 3/ υποχρεώνουν την εταιρεία να εγκαταστήσει αυτοματοποιημένο σύστημα RADAR, "για τον εντοπισμό πτηνών σε πραγματικό χρόνο, ώστε να παρέχει προειδοποίηση προσέγγισης ή ενεργοποίηση ηχητικών σημάτων για απομάκρυνση των πτηνών σε κίνδυνο πρόσκρουσης ή προσωρινή διακοπή λειτουργίας της Α/Γ" και 4/ επιβάλλουν την εκπόνηση προγράμματος τετραετούς

παρακολούθησης, με έναρξη ένα έτος πριν ξεκινήσουν οι εργασίες κατασκευής του έργου, σε ακτίνα τουλάχιστον δύο χλμ. περιμετρικά του ΑΣΠΗΕ, το οποίο θα υποβληθεί στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ. Υπό τα δεδομένα αυτά, η Διοίκηση επέτρεψε την άσκηση της δραστηριότητας στον προστατευόμενο τόπο, κατόπιν νεώτερων ορνιθολογικών παρατηρήσεων του έτους 2016 και δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων του ΑΣΠΗΕ στην προστατευόμενη ορνιθοπανίδα της περιοχής [και, ειδικότερα, στο σπιζαετό], αφού συνεκτίμησε τη μη απαγόρευση εγκατάστασης αιολικών πάρκων στην περιοχή του κρινόμενου έργου, βάσει των προτάσεων του Σχεδίου Διαχείρισης της ΖΕΠ (του προγράμματος Life+), και αφού επείσθη ότι η λειτουργία του επίδικου αιολικού πάρκου, ενόψει και του μεγέθους του (5 Α/Γ), δεν θα προκαλέσει, μετά και τους τεθέντες περιβαλλοντικούς όρους, επιβλαβείς συνέπειες στην ακεραιότητα της περιοχής Natura ούτε σημαντική ενόχληση στην ορνιθοπανίδα και στους οικοτόπους της [βλ. και τα αναφερόμενα στο έγγραφο απόψεων ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64346/2057/29.5.2019 προς το Δικαστήριο, ότι η Υπηρεσία "θεωρεί ότι με τους περιβαλλοντικούς όρους που τέθηκαν στις αποφάσεις αυτές" (ενν. της νυν προσβαλλόμενης και της ΑΕΠΟ για τον άλλο ΑΣΠΗΕ της Άνδρου, στη θέση Ράχη – Ξηροκόμπι) "διασφαλίζεται η ακεραιότητα και συνεκτικότητα της περιοχής"]. Ενόψει των προαναφερθέντων, όλοι οι περί του αντιθέτου λόγοι είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, αλλά και ως απαράδεκτοι, κατά το μέρος που αμφισβητούν τη σχετική ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης.

21. Επειδή, προβάλλεται ότι η ΑΕΠΟ είναι ακυρωτέα, διότι, αν και προκύπτουν σοβαρές αθροιστικές συνέπειες από την παράλληλη λειτουργία του επίδικου με τον έτερο, γνωστό στη Διοίκηση, ΑΣΠΗΕ στη θέση Ράχη – Ξηροκόμπι της Άνδρου -οι περιβαλλοντικοί όροι λειτουργίας του οποίου εγκρίθηκαν με την πράξη 7615/5.4.2018 του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προσβληθείσα ομοίως από τους αιτούντες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας [αίτηση ακυρώσεως

Ε. 1735/2018]-, δεν έχει εκτιμηθεί η συνεργιστική/αθροιστική δράση των δύο αυτών έργων. Κατά τους αιτούντες, η ΜΠΕ και, εν τέλει, η Διοίκηση παραγνώρισαν το γεγονός ότι οι δύο ΑΣΠΗΕ ουσιαστικά «εγκλωβίζουν» το ζευγάρι σπιζαετών, "οριοθετώντας την επικράτειά του από τα ΒΑ και τα ΝΑ και ακολουθώντας το ανάγλυφο της κοιλάδας της επικράτειας, εκατέρωθεν της θέσης της φωλιάς".

22. Επειδή, σύμφωνα με την εφαρμοστέα ΚΥΑ οικ. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (Β' 663), η ΜΠΕ πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, εκτίμηση και αξιολόγηση άμεσων και έμμεσων σωρευτικών και συνεργιστικών επιπτώσεων του έργου στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον (βλ. άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' υποπερ. γγ' της ΚΥΑ), η υποχρέωση δε αυτή απορρέει και από την κοινοτική νομοθεσία (άρ. 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43). Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, οι δύο ΑΣΠΗΕ της Άνδρου (στις θέσεις Φραγκάκι και Ράχη – Ξηροκόμπι) εντάσσονται στην αυτή περιοχή ΖΕΠ του δικτύου Natura 2000, διέθεταν άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και οι φάκελοι των ΜΠΕ υπεβλήθησαν σχεδόν ταυτόχρονα. Επίσης, η τήρηση των διαδικασιών διαβούλευσης έγινε παράλληλα, οι μεταγενεστέρως προσκομισθείσες ΕΟΑ των δύο ΑΣΠΗΕ έχουν συνταγεί από τον ίδιο βιολόγο – ορνιθολόγο και οι δύο ΑΕΠΟ εκδόθηκαν την ίδια ημέρα (βλ. και έγγραφο απόψεων ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64346/2057/29.5.2019 προς το Δικαστήριο). Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπ' αριθμ. καταθ. 1735/2018 αιτήσεως ακυρώσεως κατά της ΑΕΠΟ για τον ΑΣΠΗΕ «ΡΑΧΗ – ΞΗΡΟΚΟΜΠΙ» και βεβαιώνεται στο προαναφερθέν έγγραφο απόψεων της Διοίκησης, οι επιπτώσεις των δύο έργων αξιολογήθηκαν συνολικώς. Συγκεκριμένα, στο από Μαΐου 2015 συμπληρωματικό υπόμνημα επί της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης του άλλου αυτού έργου -που συνετάγη από τον ίδιο επιστήμονα που συνέταξε την ΕΟΑ και για το νυν κρινόμενο έργο και ελήφθη υπόψη από τη Διοίκηση- αναφέρονται τα εξής: i. ότι η

απόσταση των δύο ΑΣΠΗΕ είναι 3 περίπου χλμ. (βλ. σελ. 57 επ.), ii. ότι αναμένονται αθροιστικές και συνεργιστικές επιπτώσεις από τους ΑΣΠΗΕ «Φραγκάκι» και ΑΣΠΗΕ «Φανερωμένη», μαζί με αυτόν στη θέση Ράχη – Ξηροκόμπι (βλ. σελ. 58), iii. ότι τα δύο έργα θα υλοποιηθούν την ίδια χρονική περίοδο, “θα χρησιμοποιήσουν τον ίδιο δρόμο πρόσβασης και την ίδια διασύνδεση, οπότε οι αθροιστικές και συνεργιστικές επιπτώσεις, από αυτές τις πτυχές της κατασκευής, θα είναι μικρές. ...” (βλ. σελ. 59), iv. ότι “οι παρατηρήσεις της ΜΠΕ του ΑΣΠΗΕ ‘Φραγκάκι’ επιβεβαιώνουν τις παρατηρήσεις για τις πτητικές πορείες των ειδών *Hieraetus fasciatus* (σπιζαετός), *Falco peregrines* (πετρίτης) και *Falco eleonora* (μαυροπετρίτης). Φαίνεται ότι υπάρχει αλληλεπίδραση των δύο ΑΣΠΗΕ στην πορεία του σπιζαετού. Οι αθροιστικές επιπτώσεις εκτιμώνται ως μικρές. - Θόρυβος: ... Οι δύο ΑΣΠΗΕ είναι σε ικανή απόσταση, ώστε οι αθροιστικές επιπτώσεις των παραγόμενων επιπέδων θορύβου να είναι αμελητέες. - Οπτική όχληση: Οι Α/Γ του ΑΣΠΗΕ ‘Φραγκάκι’ στην μακρινή οπτική ζώνη (<3km) δεν θα είναι ορατές από το Κόρθι, οπότε οι σχετικές αθροιστικές επιπτώσεις είναι αμελητέες”, v. ότι παρατηρήθηκαν σπιζαετοί κατά την εαρινή και χειμερινή περίοδο και στις δύο θέσεις, ότι “και στις δύο περιπτώσεις η πτητική πορεία του σπιζαετού φαίνεται ότι αφορά τη μετακίνησή του από το κέντρο της Άνδρου προς την περιοχή του ρέματος Μάρμαρα”, ότι “βάσει των στοιχείων της ΜΠΕ του ΑΣΠΗΕ Φραγκάκι, ο σπιζαετός στην περιοχή αυτού του έργου εμφανίζεται και κατά τη φθινοπωρινή περίοδο (παρατηρήσεις Νοεμβρίου 2010). Ειδικότερα, σε απόσταση 800 m της Α/Γ 4 του ΑΣΠΗΕ ‘Φραγκάκι’ (δίδονται οι συντεταγμένες της θέσης), εντοπίστηκε ζευγάρι σπιζαετών. Το ζευγάρι πέταγε από τα βράχια προς την βόρεια κατεύθυνση κατά μήκος της ακτής και προς το ρέμα Μάρμαρα. Αργότερα, την ίδια ημέρα, παρατηρήθηκαν ξανά, τα ίδια πτηνά, επάνω από τις πλαγιές του υψώματος ‘Ράχη’ σε ύψος 50 m από την επιφάνεια του εδάφους”, (βλ. “Αλληλεπίδραση ΑΣΠΗΕ Ράχη – Ξηροκόμπι και Φραγκάκι στην πορεία του σπιζαετού”, σελ. 61-62), vi.

ότι εκτιμάται ότι θα υπάρξει αθροιστική επίπτωση από την ταυτόχρονη λειτουργία του ΑΣΠΗΕ "Ράχη – Ξηροκόμπι" και των εγγύτερων προς αυτό Α/Γ του ΑΣΠΗΕ "Φραγκάκι", "λόγω της ενδεχόμενης παρεμπόδισης στη μετακίνηση (barrier effect) του είδους προς την περιοχή του ρέματος Μάρμαρα", vii. ότι, όμως, από τις παρατηρήσεις και στις δύο θέσεις εγκατάστασης των ΑΣΠΗΕ, φαίνεται ότι η παρουσία του σπιζαετού στα δύο υψώματα [Φραγκάκι, Ράχη – Ξηροκόμπι] και στο ρέμα Μάρμαρα είναι περιστασιακή, οπότε η αθροιστική επίπτωση αξιολογείται ως μικρή (βλ. παρ. 5.5) και εκτιμάται ότι θα μειωθεί περαιτέρω λόγω της χρήσης ειδικού εξοπλισμού αποφυγής σύγκρουσης (radar) και από τους δύο ΑΣΠΗΕ (βλ. παρ. 5.4) και viii. ότι προτείνεται, στο κεφάλαιο «5.5. Μέτρα και Καλές Πρακτικές για τις Αθροιστικές και Συνεργιστικές Επιπτώσεις» (βλ. σελ. 70 του συμπληρωματικού υπομνήματος), πρόγραμμα παρακολούθησης, υλοποιούμενο από κοινού από τους δύο ΑΣΠΗΕ, ώστε να προληφθούν οι όποιες αμελητέες αθροιστικές και συνεργιστικές επιπτώσεις. Το συμπληρωματικό αυτό υπόμνημα, κατά το οποίο δεν προκύπτουν σημαντικές αθροιστικές/συνεργιστικές επιπτώσεις για το μαυροπετρίτη, το σπιζαετό και τον πετρίτη από τους δύο ΑΣΠΗΕ, ενόψει και του μεγέθους τους (10 Α/Γ: 5 + 5), ελήφθη υπόψη από τη Διεύθυνση Βιοποικιλότητας, η οποία γνωμοδότησε θετικά για την αδειοδότηση του ΑΣΠΗΕ στη θέση «Ράχη – Ξηροκόμπι», και τελικώς από τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος εξέδωσε την ίδια ημέρα (5.4.2018) τις υπ' αριθμ. οικ. 7613 και οικ. 7615 αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) για τους δύο ΑΣΠΗΕ στις θέσεις «Φραγκάκι» και «Ράχη – Ξηροκόμπι», αναφέροντας, μάλιστα, ρητώς στο σώμα αμφοτέρων των ΑΕΠΟ (βλ. παράγραφο 2.2.1), ότι «έχει εξεταστεί τόσο η συνεργιστική δράση, όσο και η δέουσα εκτίμηση». Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίον προβάλλεται ότι δεν εκτιμήθηκε η συνεργιστική/αθροιστική δράση του επίδικου ΑΣΠΗΕ με τον ΑΣΠΗΕ στη θέση Ράχη – Ξηροκόμπι.

23. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου που κατεβλήθη για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης και την απόδοση του παραβόλου που συνοδεύει το απορριφθέν αίτημα αναβολής, κατά το σκεπτικό.

Δέχεται την παρέμβαση.

Επιβάλλει στους αιτούντες τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου και της παρεμβαίνουσας, που ανέρχεται, αντιστοίχως, στο ποσόν των τετρακοσίων εξήντα (460) και εξακοσίων σαράντα (640) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 4 Ιουλίου 2019 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 4 Δεκεμβρίου 2019.

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Η Γραμματέας

Αθ. Ράντος

Ε. Οικονόμου

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα 20.12.2020
Γραμματέας

ΣΙΜΑΤΗ Π. ΓΕΩΡΓΙΑ
Δικαστική Υπάλληλος

Θεωρηθεί
7.1.2020
MK